

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ КІБЕРНЕТИКИ

ГОЛИК АНАСТАСІЯ ІГОРІВНА

УДК 338.1

**«ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА
ПІДПРИЄМСТВІ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «АГРОВІТА»).**

Спеціальність 051 – економіка

Автореферат

дипломної роботи на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Тернопіль

2018

Роботу виконано на кафедрі економічної кібернетики Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя Міністерства освіти і науки України

Керівник роботи: кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики
Гоцинський Андрій Володимирович
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Рецензент: доктор економічних наук, професор кафедри економіки та фінансів
Мариненко Наталія Юріївна
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Захист відбудеться 28 грудня 2018 р. о 10-00 годині на засіданні екзаменаційної комісії № 56 у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46001, м. Тернопіль, вул. Танцорова 2, навчальний корпус № 5, ауд. 9.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми роботи: Сучасний розвиток суспільства, диктує нові вимоги до якості життя населення. Однією з найголовніших вимог є забезпечення виробництва високоякісних харчових продуктів. В цьому сенсі, виникає необхідність розробки і впровадження продуктивних систем управління та оцінки якості продукції з застосуванням потенціалу інформаційних систем.

Якщо охарактеризувати вітчизняну харчову промисловість, то можна окреслити ряд проблем, притаманних більшості харчових підприємств: падіння купівельної спроможності споживачів; зростання тарифів на енергоносії; обмежені фінансові ресурси; високі ставки по банківських кредитах; частково застарілі технології виробництва продукції; вплив на цінову політику підприємств з боку торгівельних супермаркетів; недосконала законодавча база та ряд інших. Описані проблеми призводять до того, що виробники з метою мінімізації витрат виробництва продукції та встановлення еластичних цін на неї, жертвують якістю продукції, вводячи заміники натуральної сировини. На нашу думку таке рішення є хибним, з точки зору здоров'я громадян. Тому необхідно шукати інші підходи, зокрема побудовані на науковому обґрунтуванні та використанні потенціалу інформаційних систем.

Отже, мінімізація негативного впливу чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, стабілізації фінансово-економічних показників вітчизняних харчових підприємств та забезпечення виробництва високоякісної продукції є актуальним завданням досліджень.

Мета роботи: проведення теоретичних досліджень сучасних систем діагностики якості продукції та методик їх реалізації, а також розробки та впровадження науково-обґрунтованої системи оцінювання якості продукції на ТОВ «Агровіта».

З метою досягнення поставленої мети в дипломній магістерській роботі вирішені наступні завдання:

- досліджено теоретичні основи економічної категорії якості продукції;
- проведено порівняння існуючих методичних підходів оцінки якості продукції;
- теоретично обґрунтовано необхідність запровадження міжнародних стандартів якості продукції;
- охарактеризовано математичні підходи до моделювання систем управління якістю продукції;
- проаналізовано фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «Агровіта»;
- проведено комплексний аналіз існуючої на ТОВ «Агровіта» системи управління та оцінки якістю продукції;
- виявлено недоліки існуючої системи управління якістю продукції ТОВ «Агровіта»;
- розроблено модель системи управління якістю продукції ТОВ «Агровіта»;
- спрогнозувано показники доходності Товариства, від запровадження системи оцінки якості продукції;
- обґрунтовано практичні заходи щодо забезпечення виробництва продукції високої якості на ТОВ «Агровіта».

Об'єктом дослідження є сучасні системи управління, стандартизації та оцінки якості харчових продуктів.

Предметом дослідження є система управління якістю продукції ТОВ «Агровіта».

Методи дослідження: економічний аналіз, стратегічний аналіз, математичне моделювання, методи проектного аналізу.

Джерела дослідження: законодавчі документи, монографії, посібники, Інтернет-сайти, наукові статті, автореферати дисертацій з питань систем та методик оцінки якості продукції.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у запропонованих моделях системи управління, оцінки та прогнозування показників якості продукції ТОВ «Агровіта».

Практичне значення одержаних результатів. Рекомендоване запровадження системи управління безпекою харчових продуктів ТОВ «Агровіта» та проведено економічне обґрунтування цього заходу.

Апробація результатів магістерської. Окремі результати роботи доповідались на VII Міжнародній науково-технічній конференції молодих учених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій» 28-29 листопада 2018 року.

Структура роботи: Магістерська робота складається з вступу, шести розділів, висновків, переліку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи 114 сторінок комп'ютерного тексту, вона містить 10 рисунків, 22 таблиць, додатки на 10 сторінках. В ній використано 37 літературних джерела.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі розкрита актуальність теми магістерської роботи, встановлено мету та завдання, об'єкт та предмет, методи та інформаційну базу дослідження.

У розділі «Теоретичні засади оцінювання якості продукції» проведені дослідження наукових праць присвячених тлумаченню якості продукції як економічної категорії, порівнянню існуючих методичних підходів оцінки якості продукції. Також здійснено теоретичне обґрунтування необхідності запровадження міжнародних стандартів до якості вітчизняної продукції та дано характеристику математичним підходам до моделювання систем управління якістю продукції. Проведені теоретичні пошуки, дозволили сформулювати чітке бачення проблем, пов'язаних з розробки та впровадженням систем управління та оцінки якості продукції вітчизняними підприємствами, які відповідають міжнародним стандартам, зокрема ІСО 9000. Крім цього, огляд моделей систем якості продукції, дозволив виявити переваги та недоліки застосовуваних підходів.

У розділі «Аналіз системи управління якістю продукції ТОВ «АГРОВІТА» проведений аналіз системи управління якістю продукції ТОВ «Агровіта», який показав, що для досліджуваного підприємства можна рекомендувати запровадження стратегії диверсифікації. Сутність запровадженої стратегії диверсифікації, буде полягати у формуванні двох векторів господарювання, а саме орієнтації на внутрішнього споживача і виробництва продукції на експорт. У результаті, реалізації такої стратегії, прибутки від реалізації продукції на експорт, можна

направити на підтримку внутрішньо-орієнтованого виробництва. Проведений аналіз фінансово-економічних показників показав, що Товариство функціонує збитково, збиток у 2017 році склав 841 тис. грн., відповідно негативні значення мають показники рентабельності. Таке становище Товариства необхідно оперативно виправляти. Позитивним у діяльності Товариства є те, що протягом 2016-2017 років було майже наполовину проведено оновлення основних виробничих фондів, зокрема технологічного обладнання.

У розділі «Моделювання системи управління та оцінки якості продукції ТОВ «Агровіта» здійснено моделювання системи управління якістю продукції досліджуваного Товариства. Виходячи, з запропонованої в роботі, рекомендації впровадження стратегії диверсифікації з експортно-орієнтованою направленістю виробництва продукції, в модель також включені чинники впливу зовнішнього середовища. Вихідним параметром моделі є максимізація прибутку від здійснення реалізації продукції на експорт, яка відповідає системі міжнародних стандартів якості ІСО 9000 і запровадження якої рекомендовано для ТОВ «Агровіта». Запропонована модель, дозволяє оцінити динаміку прибутковості досліджуваного Товариства від впровадження системи управління якістю продукції та збільшення обсягу її експорту.

У розділі «Спеціальна частина» магістерської роботи, розроблено прогнозу модель, яка дозволяє оцінити вплив запровадження на ТОВ «Агровіта» системи оцінки якості продукції на показники доходності Товариства. Проведені обчислення за допомогою табличного процесора Ms Excel, показали, що тренд чистого доходу ТОВ «Агровіта ЛТД» має значення $R^2=0,86$, що значно вище, порівняно із поліноміальним де $R^2=0,69$. Отже, введення характеристики «якості» у вигляді фіктивної змінної в регресійне рівняння, дало змогу покращити прогностичні властивості моделі тренду. Дохід від впровадження системи оцінки якості продукції складе 13354 грн. Такий результат, підтверджує правильність нашої пропозиції, щодо необхідності запровадження системи оцінки якості продукції, яка відповідає міжнародним стандартам на ТОВ «Агровіта».

У розділі «Організаційно-економічне обґрунтування запровадження системи управління безпекою харчових продуктів ТОВ «Агровіта» проведено організаційно-економічне запровадження системи управління безпекою харчових продуктів ТОВ «Агровіта». Оскільки, в Україні з 1 січня 2019 року більшість харчових підприємств змушені будуть запровадити систему управління безпекою харчових продуктів Hazard Analysis and Critical Control Points (НАССР), то для ТОВ «Агровіта» проведено економічне обґрунтування запровадження даної системи. Оцінка ефективності доцільності інвестиційного проекту проведена за стандартною методикою, яка передбачає визначення характерних показників проекту, таких як: чиста поточна вартість; внутрішня норма прибутковості; рентабельність; розрахункова норма доходу; період повернення капіталовкладень. Порівняння розрахункових значень, названих показників з нормативними, підтвердили економічну ефективність проекту та доцільність його запровадження на ТОВ «Агровіта».

У розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» охарактеризовано зони небезпеки та їх огороження на підприємствах, розкрито порядок забезпечення проведення невідкладних аварійно-відновлювальних робіт на об'єктах економіки під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та

природного характеру та обумовлено необхідність організації фінансування та матеріального забезпечення заходів цивільного захисту населення і територій.

Висновки

За результатами проведених досліджень, було обґрунтовано необхідність, впровадження на вітчизняних харчових підприємствах, міжнародних стандартів якості продукції, з розробкою відповідної системи управління та оцінки. На прикладі ТОВ «Агровіта», в магістерській роботі, запропоновано математичні моделі системи управління якістю продукції та прогнозування динаміки показників дохідності підприємства від запровадження системи. Проведено економічне обґрунтування запровадження системи управління безпекою харчових продуктів ТОВ «Агровіта».

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

Голик А.І. Вдосконалення системи оцінювання якості продукції аграрних підприємств / А.І. Голик // Тези доповідей VII Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів «Актуальні задачі сучасних технологій». – Тернопіль, ТНТУ, 2018. – С. 152-153.

АНОТАЦІЯ

Голик А.І. «Вдосконалення системи оцінювання якості продукції на підприємстві (на прикладі ТОВ «Агровіта»). – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за напрямом підготовки 051 «Економіка» - Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя. – Тернопіль. 2018.

Магістерську роботу виконано на 114 аркушах, містить 10 рисунків, 22 таблиці, додатки на 10 аркушах. В ній використано 37 літературних джерел, а саме: законодавчі документи, монографії, посібники, Інтернет-сайти, наукові статті, автореферати дисертацій з питань систем та методик оцінки якості продукції.

Об'єктом дослідження є сучасні системи управління, стандартизації та оцінки якості харчових продуктів.

Предметом дослідження є система управління якістю продукції ТОВ «Агровіта».

Методи дослідження: економічний аналіз, стратегічний аналіз, математичне моделювання, методи проектного аналізу.

В першому розділі розкрито теоретичні засади оцінювання якості продукції. В другому розділі проведено системи управління якістю продукції ТОВ «Агровіта». В третьому розділі проведено моделювання системи управління та оцінки якості продукції ТОВ «Агровіта». В спеціальній частині проведено прогнозування показників дохідності ТОВ «Агровіта» від запровадження системи оцінки якості продукції. В п'ятому розділі проведено організаційно-економічне запровадження системи управління безпекою харчових продуктів ТОВ «Агровіта». В шостому розділі розглянуті питання охорони праці та безпеки у надзвичайних ситуаціях.

Ключові слова: управління якістю, якість продукції, стандартизація, прогнозування, моделювання, обґрунтування.

ABSTRACTS

Golik A.I. "Improvement of the system of product quality assessment at the enterprise (for example, Agrovita Ltd.). - The manuscript.

Study on obtaining an educational qualification level Master's degree in the field of preparation 051 "Economics" - Ternopil National Technical University named after Ivan Puluj. - Ternopil. 2018.

Master's thesis is executed on 114 sheets, contains 10 figures, 22 tables, 10 pages of applications. It uses 37 literary sources, namely: legislative documents, monographs, manuals, Internet sites, scientific articles, dissertations on questions of systems and methods of product quality assessment.

The object of research is the modern systems of management, standardization and evaluation of food quality.

The subject of the study is the quality management system of the production of "Agrovita" Ltd.

Methods of research: economic analysis, strategic analysis, mathematical modeling, methods of project analysis.

In the first section the theoretical principles of product quality evaluation are presented. In the second section, the quality management systems of "Agrovita" Ltd. were carried out. In the third section, modeling of the system of management and evaluation of quality of production of "Agrovita" Ltd was carried out. In the special part, forecasting of the yields of "Agrovita" Ltd from the introduction of a system of product quality evaluation was conducted. In the fifth section an organizational and economic introduction of the food safety management system of "Agrovita" LLC was conducted. The sixth section deals with occupational safety and emergency situations.

Key words: quality management, product quality, standardization, forecasting, modeling, justification.